

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Boomhut te GENT

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 21196
Instelling Vrije Basisschool - De Boomhut
Directeur Marleen VERPLANCKE
Adres Boomstraat 77 - 9000 GENT
Telefoon 09-227.85.15
Fax 09-227.85.15
E-mail deboomhut.gent@skynet.be
Website www.deboomhutgent.be

Bestuur van de instelling Katholieke Scholen Regio Gent-West
Adres Reinaertstraat 26 - 9000 GENT

Scholengemeenschap GENT
Adres Sint-Salvatorstraat 14 A - 9000 GENT
CLB Vrij CLB Regio Gent
Adres Marialand 29 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 13-05-2013, 14-05-2013, 16-05-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 16-05-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 29-05-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Jan Devos
Teamleden Peter De Clerck
Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Welzijn.....	17
4.2 Begeleiding.....	17
4.2.1 Leerbegeleiding	17
4.3 Evaluatie.....	19
4.3.1 Evaluatiepraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	24
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	25
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	25
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	25
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Vrije Basisschool De Boomhut is gelegen in het noordwesten van Gent en de kinderen komen voornamelijk uit de onmiddellijke omgeving van de school. De schoolpopulatie van deze buurtschool bestaat uit een rijke mix van kinderen met diverse sociaal-culturele achtergrond. Het is een school die zorgzaam omgaat met alle schoolparticipanten: team, ouders en kinderen. Zij wil enerzijds een warm nest bieden, anderzijds voldoende inzetten op de cognitieve ontwikkeling van de kinderen. De school beschikt over een nieuwbouwblok en er is een masterplan om de school geleidelijk aan te renoveren. Een aantal lokalen zien er immers onderkomen uit. De school investeerde recentelijk in moderne digitale communicatiemiddelen zoals smartboards en computers.

De school beschikt over heel wat outputgegevens. Door middel van observaties, toetsen en gestandaardiseerde testen krijgt de school een beeld van het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De info uit vervolgscholen wordt bijgehouden en er is geregeld een bevraging naar de mening of tevredenheid van team, ouders en kinderen. Deze inventaris aan gegevens kan vaak nog meer renderen voor de eigen schoolontwikkeling.

De kleuterafdeling maakt werk van een thuisgevoel en investeert in de relatie met de kinderen. De planning van de thema's wordt grondig voorbereid met bijzondere aandacht voor het leergebied wereldoriëntatie. De diversiteit tussen en binnen de thema's zorgt voor een breed aanbod. Dominante onderwijsdoelstellingen staan op de planning vermeld in combinatie met onder meer woordenschat, activiteiten, ondersteunende middelen. De overstap naar een digitale agenda zorgt bij sommige leerkrachten voor groeipijnen waardoor de doelgerichtheid, verticale samenhang en volledigheid van het aanbod nog niet gegarandeerd zijn. De thematische werking, de terugkerende routines en het vrij en begeleid aanbod zorgen voor vele taalgebruikssituaties en samenhang overheen de leergebieden. De speelwerkplekken, materialen en werkvormen kunnen in sommige groepen verder verrijkt worden rekening houdend met hedendaagse visies op het omgaan met taaldiversiteit in kleuterklassen. Schoolafspraken rond de verticale samenhang kunnen groeien en een visie op woordenschatselectie en –verwerving ontbreekt nog. Alhoewel kinderen die uitvallen op taal geholpen worden is een doelgerichte en planmatige aanpak eerder zeldzaam. Dit geldt ook voor de werking met de anderstalige nieuwkomers waarvoor individuele werkplannen verwacht worden. Voor wereldoriëntatie voldoet de school. De inspectie besluit haar onderzoek voor het leergebied Nederlands met een voldoet niet wat resulteert in een advies gunstig beperkt in de tijd.

De leerkrachten van de lagere afdeling benaderen de leerlingen eveneens op een positieve en aanmoedigende wijze. Zij willen dat de kinderen zich op gepaste en correcte wijze mondeling en schriftelijk kunnen uiten. Zij zetten dan ook ten volle in op technische vaardigheden zoals spelling en technisch lezen. Vormen van functioneel en creatief taalgebruik komen hierdoor wel eens in de verdrinking. Het lees- en schrijfplezier kan in verscheidene klassen nog verder toenemen. Klasoverstijgende activiteiten zoals gedichtendag en vertelfestival en de werking van de schoolbibliotheek vormen dan ook een geschikte aanvulling op het aanbod. De gestructureerde werking zorgt voor verticale samenhang overheen de verschillende leeftijdsgroepen. De school is alert voor eventuele uitvallers op vlak van taalvaardigheid en deze kinderen krijgen ondersteuning door de samenwerking tussen klas- en zorgleerkracht. Recentelijk werd een nieuw onderwijsleerpakket voor wereldoriëntatie ingevoerd. Het leerkrachtenteam onderzocht dit pakket op volledigheid ten aanzien van de leerplandoelen en de ondersteunende materialen werden als kindvriendelijk ervaren. Een verschillend gebruik ervan zorgt ervoor dat het evenwicht en de volledigheid van het aanbod onder druk komt en hiaten of discontinuïteiten merkbaar zijn. In heel wat groepen komen een aantal belangrijke pedagogisch-didactische principes (experimenteren, onderzoeken, betrekken van eigen leefwereld, ...) te weinig aan bod waardoor de lessen verschromelen tot weetjes. Hierdoor gaan sommige leerkrachten voorbij aan de uitgangspunten van het gehanteerde leerplan. De evaluatie en rapportering van dit leergebied kan doordachter. Educaties zoals gezondheid en milieu staan centraal evenals aspecten van het domein mens. Voor het leergebied Nederlands oordeelt de inspectie dat de school voldoet aan haar opdracht. Voor wereldoriëntatie voldoet de school niet. Toch is de

onderwijsinspectie van oordeel dat de school dit tekort op eigen tempo kan wegwerken en deliberaert ze in haar eindoordeel voor de lagere afdeling in een gunstig advies.

De evaluatiepraktijk van de school laat toe om een zicht te krijgen op het ontwikkelings- of leerniveau van de kinderen. Deze informatie wordt aangewend om ouders, collega's en externe deskundigen een adequaat beeld te kunnen bieden van de kinderen via het schoolrapport, het MDO of zorgteam, overgangsgesprekken, ... en om het kind zoveel mogelijk op zijn/haar niveau te kunnen begeleiden. Vooral voor wiskunde en Nederlands ontstaat een vrij duidelijk en volledig beeld wat minder het geval is voor leergebieden als wereldoriëntatie en muzische vorming. Sommige leergebiedoverschrijdende eindtermen (zoals ICT bijvoorbeeld) worden gedeeltelijk of niet geëvalueerd. Het attituderapport vormt een meerwaarde en voor anderstalige ouders wordt ook gewerkt met pictogrammen.

De leerbegeleiding vindt haar basis in het aanbieden van een leefklimaat dat gericht is op het sociaal-emotioneel welzijn van alle betrokkenen. De zorgwerking verloopt gestructureerd. Er functioneren verschillende vormen van formeel zorgoverleg, zorgprocedures en zorginstrumenten. Het ganse schoolteam spaart moeite nog tijd om kinderen extra-ondersteuning en zorg op maat aan te bieden. Het valt op dat de geboden ondersteuning sterk focust op homogene niveaugroepen, waarbij weinig ruimte wordt gelaten voor methodieken en groeperingsvormen die zich richten op het omgaan met diversiteit binnen de groep. Het is aan te bevelen om opnieuw te reflecteren over de doelmatigheid van werk- en groeperingsvormen. Omzichtigheid is geboden inzake het fenomeen 'zittenblijven' en de aanpak van zorgvragen kan plan- en doelmatiger worden uitgewerkt. De initiatieven rond sociaal-emotionele ontwikkeling, huistaakbegeleiding en leren leren verdienen waardering. Het belang van de verbindende en ontwikkelingsbevorderende acties op niveau van ouders en buurt onder stimulans van de brugfiguur en het project brede school kan moeilijk overschat worden.

De school biedt een open, democratische en mensgerichte werkomgeving die ruimte biedt voor participatie en overleg. De schoolorganisatie verloopt er gestructureerd onder impuls van een gedreven directeur. Verschillende overlegvormen zoals beleidsteam, werkgroepen en zorgteam zorgen voor onderlinge afstemming en het aansturen van de schoolwerking. De schoolvisie is én gedragen én geïmplementeerd. De schooldirecteur wil zich verder bekwamen in communicatievaardigheden en het coachen en opvolgen van vernieuwingspunten. Zij benadert haar team op positieve wijze en stimuleert hen tot het volgen van nascholingen.

Vrije Basisschool De Boomhut beschikt over een samenhangend, enthousiast en hardwerkend team dat in staat is om haar sterktes verder uit te bouwen en de vermelde aandachtspunten en tekorten aan te pakken. Op deze wijze zal zij verder vormgeven aan onderwijs en opvoeding in respect voor ieders eigenheid.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Gezondheid en hygiëne

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft in onvoldoende mate de ontwikkelingsdoelen van Nederlands na. De verticale samenhang en de bewaking van het aanbod zijn niet gegarandeerd. Er is geen woordenschatbeleid en de klasinterne differentiatie is te weinig uitgebouwd. De klasinrichting kan in vele gevallen nog verder ontwikkelen richting rijke taalomgeving. De aanpak van uitvallers is weinig doelgericht en planmatig.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie na. De ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen van dit leergebied krijgen een centrale plek binnen de planning. Er is een brede benadering van het leergebied waardoor alle domeinen aan bod komen. Het leergebied wereldoriëntatie wordt in samenhang met andere leergebieden aangeboden. Uitstappen en leerwandelingen verlevendigen het aanbod.

3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum	Richtinggevend voor het aanbod is de thematische uitwerking op basis van vaste,
Onderwijsaanbod	kalendergebonden thema's naast vrije, variabele thema's. Om deze thema's
Referentiekader	voldoende breed en doelgericht aan te pakken beschikken de leerkrachten over
Planning	een instrument. De leerkrachten gebruiken ook bronnenboeken en internet om
Evenwichtig en volledig	ideeën te plukken. Een referentiekader van de eigen koepel aangevuld met de
Samenhang	leerplannen worden eveneens geconsulteerd hoofdzakelijk in functie van
Brede harmonische vorming	doelenselectie.
Actief leren	

Wat de planning betreft, bevindt de kleuterafdeling zich in een overgangsfase wat voor enige groei pijnen zorgt. De school beoogt een digitale agenda waarbij onderwijsdoelstellingen centraler komen te staan. Sommige leerkrachten ervaren het nieuwe systeem als een meerwaarde, anderen als een hindernis. Deze digitalisering moet het op termijn mogelijk maken om ook de volledigheid en het evenwicht van het aanbod te bewaken. Op dit moment vertrekken sommige kleuterleidsters eerder vanuit een brainstorm aan woorden en activiteiten rondom het thema en proberen anderen meer vanuit dominante ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen te vertrekken. Het systeem zou op termijn ondersteunend moeten werken zowel naar een kwaliteitsvolle uitwerking van de activiteiten als naar een bewaking van het aanbod. Momenteel is het voor sommigen nog teveel een verantwoordingsgericht doorklikstelsel wat de doelgerichtheid niet ten goede komt.

De structurering van het planningsdocument is op zich bijzonder geschikt om een doordachte planning te realiseren. Er is ruimte voor dominante onderwijsdoelstellingen, passende activiteiten overheen de verschillende ervaringssituaties, woordenschatselectie en boekenaanbod, versjes, liedjes en materialen. Doelstellingen met betrekking tot het leergebied wereldoriëntatie krijgen een centrale plaats en worden aangevuld met doelstellingen van andere

leergebieden. Af en toe zijn er ook doelstellingen geformuleerd bij terugkerende activiteiten zoals bij het onthaalmoment.

Mede dankzij de diversiteit aan thema's en de brede uitwerking ervan komen alle domeinen van het leergebied wereldoriëntatie aan bod. Uitstappen en waarnemingen leiden tot het verkennen van de natuur. Door middel van bewust kalendergebruik en stappenplannen (van brief schrijven tot brief posten bijvoorbeeld) leren kleuters omgaan met tijdsdimensies. Het domein mens komt aan bod doorheen verschillende activiteiten maar ook als apart thema. Beroepen en sommige hoeken zoals de winkel hebben linken met het domein maatschappij. Opvallend is de aandacht voor diverse educaties zoals milieu, gezondheid en verkeer. Domeinen zoals ruimte en vooral techniek kunnen nog gericht worden nagestreefd in sommige groepen. Dit is echter leerkrachtafhankelijk. Zo werken de kleuters ook rond tandwielen, drijven en zinken, communicerende vaten, foto's nemen, ... Garanties over de volledigheid van het aanbod was er tot op het niveau van de ontwikkelingsaspecten via het gebruik van een turfblad.

Voor Nederlands is er veel aandacht voor begripsvorming en het zoveel mogelijk verwoorden en ontlokken van taal bij de kleuters. Er ontbreekt echter een woordenschatbeleid. Het talenbeleid is nog onvoldoende uitgewerkt rekening houdend met recente inzichten en didactische werkvormen inzake het omgaan met talendiversiteit in de klas. Het mondelinge taalgebruik krijgt veelvuldig kansen via het onthaal (microfoon, klaspop, ...), het beluisteren en navertellen van verhalen, het praten over fantasie, gevoelens en belevenissen. Dramatisaties en taalspelletjes motiveren de kleuters tot taaluitingen en de leerkrachten hebben oog voor een correct en juist taalgebruik. Het schriftelijke taalgebruik wordt gestimuleerd door het gebruik van visuele ondersteuning, kleurplaten, prentenboeken, ... Er is aandacht voor de leesrichting en functie van letters. Kleuters kunnen patronen vormen in het zand en bij de oudste kleuters wordt gewerkt met zelf gemaakte digitale verhalen en een contractwerkje waarin taaltaken zijn opgenomen. In sommige groepen kan de aandacht voor visuele representaties in de hoeken, op de takenborden en bij het opruimen aan betekenis winnen. De gradatie van concreet voorwerp tot letterteken toont nog maar weinig samenhang over de groepen heen met het oog op het vervolgonderwijs. Er zijn individuele waardevolle initiatieven zoals de logeerkoffer met opvoedende spelen die de brug slaat met het thuismilieu evenals klasoverschrijdende uitwerkingen zoals voorleesweek, gedichtendag of gedicht van de maand, vertelfestival, maandopener, grootouders of sint ... Meerdere klassen zijn weinig aantrekkelijke hoekenklassen waarbij gerichte talige verrijking veelal ontbreekt. Dit belemmert de talige uitwisselingen. De boekenhoek is niet altijd even aantrekkelijk en toegankelijk.

De school realiseert een samenhangend aanbod overheen de verschillende leergebieden door gebruik van dagelijkse routines, het dagverloop (onthaal en andere kringactiviteiten, begeleidende en vrije activiteiten, ...), de diverse speelwerkplekken en de thematische benadering. Een thema zoals post geeft op natuurlijke wijze aanleiding tot het zingen van liederen rond postbode, het schrijven en sorteren van brieven, het losweken en vergelijken van postzegels, het kennismaken met verschillende soorten brieven, het waarnemen van objecten zoals de posttas, het winkelen in het postkantoor, het werken met woordkaarten, het invullen van een aangepast werkblaadje, het schilderen van prenten rond postbode, ...

Alhoewel er pogingen ondernomen zijn om kalenders overheen de diverse

leeftijdsgroepen op elkaar af te stemmen zijn er discontinuïteiten. Zo ontbreekt soms een daglijn en kan de verticale afstemming van visuele representaties beter uitgewerkt worden.

Er zijn uitstappen om werkelijkheid op te zoeken (winkel, post, bibliotheek, bos, toneel, straat, ...) met gebruik van leerwandelfiches. De kleuters krijgen speelse en gerichte oefeningen aangeboden ter ondersteuning van de ontluikende geletterdheid.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Er zijn verschillen merkbaar tussen klassen op vlak van hoekeninrichting en materialen. Dit geldt voor beide onderzochte leergebieden. Het thema heeft een invloed op het aanbod of de aankleding van de hoeken en er worden steeds boeken in samenhang met het lopende thema geselecteerd. Voor wereldoriëntatie kan het aanbod om te onderzoeken en te experimenteren nog aangevuld worden. Loupepotjes zijn voorhanden maar experimenteersets of een omgevingsboek ontbreken. Positief is de digitale inventaris aan kinderboeken waardoor boeken, bijvoorbeeld in functie van het thema, vlug kunnen worden teruggevonden. Sommige klassen kunnen inzake Nederlands wel een rijk materialenaanbod voorleggen: kamishibai, letterhoek, stempels en verschillende soorten letters, krijt- en schrijfborden, luisterhoek met koptelefoons, sjablonen, auditieve opname en weergavetoetstellen, poppenhoek, fijnmotorisch materiaal en schilderen in het verticale vlak, gezelschapsspellen met talige inslag, ... De computer met internet in de kring is een handig hulpmiddel om vlug te visualiseren waardoor begrippen vulling krijgen. Enkele kleuterklassen beschikken over een eigen blog maar deze zijn niet altijd up-to-date.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Er is slechts in geringe mate sprake van een doelgerichte evaluatie ten aanzien van de na te streven onderwijsdoelstellingen of de aangeboden activiteiten. Wel is er een klasscreening waar taalontwikkeling deel van uitmaakt en dat twee keer per schooljaar op een driepuntenschaal wordt gescoord. Indien een kind uitvalt op dit domein wordt dieper gekeken naar de ontwikkelingsaspecten. Wereldoriëntatie zit slechts zeer partieel vervat in het domein 'denk-ontwikkeling' en er is geen gerichte evaluatie achteraf ten aanzien van de doelen of de eigen didactische aanpak. Criteria of procedures voor het evalueren en registreren zijn er niet. Taalvaardigheid maakt ook deel uit van enkele gestandaardiseerde testen waaronder schoolrijpheidstesten en van losse observaties. Deze gegevens worden benut voor zorgoverleg (MDO, zorgteam) en gerichte ondersteuning door de zorgjuf. Het nakijken van contractjes rond letterherkenning of het aftoetsen aan ouders hoe kleuters zich voelen bij het aangeboden thema geven extra-informatie.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Kleuters voelen zich thuis en geborgen en hebben een vertrouwensrelatie met de leerkracht. Zij worden warm onthaald en positief bekrachtigd.

De beeldvorming over kinderen ontstaat door een combinatie van informele en formele gesprekken, observaties en gestandaardiseerde tests. Dit geldt vooral voor taal en in zeer geringe mate voor wereldoriëntatie. Het systeem is vooral gericht op het vlug interveniëren ten aanzien van risicokleuters om hen groepsgerichte ondersteuning te bieden en veel minder als kwaliteitsmeter voor klas- en schoolwerking. Het hele systeem is nog te eenzijdig gericht op het 'deficit' denken en te weinig op het in kaart brengen en inzetten van sterktes. De klasscreening en losse observatiegegevens geven een brede kijk op het kind. Gerichte observaties ten aanzien van specifieke vaardigheden of analyselijsten zijn momenteel minder in gebruik. Bij problemen inzake taalvaardigheid biedt

een zorgjuf ondersteuning. Het gaat hierbij vaak om meer externe, gerichte interacties met kleuters die uitvallen en waarbij rond hetzelfde thema intensiever kan gewerkt worden rond begrijpen, benoemen, verrijken, ... Klasinterne ondersteuning komt ook voor maar de meerwaarde bleek niet altijd uit observaties en gesprekken. Tijdens groepsmomenten wordt de concentratieboog van de kleuters vaak overschreden. Het valt op dat teamteaching waarbij beide leerkrachten complementair en doelgericht werken weinig voorkomt. Dit geldt ook voor klasinterne differentiatie ten aanzien van de taalactiviteiten. Een groepje van drie anderstalige nieuwkomers gaat wekelijks naar de taalbadklas om te werken rond spreken, zinsbouw en woordenschat gelinkt aan het lopende belangstellingscentrum.

Er is wel geregeld overleg (en verslaglegging via fiche) tussen klas- en zorgjuf waarbij de zorgkinderen centraal staan. Zorgoverleg is er ook onder de vorm van MDO (multidisciplinair overleg) en zorgteam maar dit leidt nog weinig tot een doelgerichte en planmatige aanpak.

De leerkrachten zijn zich bewust van het belang van taal als onderdeel van de identiteitsopbouw. Alhoewel er een zekere tolerantie is ten aanzien van de thuistaal van de kleuters is onduidelijk wat dit betekent voor de diverse klaspraktijken.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Nascholingen

Interne expertise

Een belangrijke vorm van professionalisering is verbonden met vormen van gestructureerd overleg zoals tussen klasleerkracht en zorgleerkracht. Op teamniveau werd een inventaris aan taalactiviteiten opgesteld maar het leergebied Nederlands is in het recente verleden op teamniveau niet als prioriteit of nascholing gekozen. Wel worden er individuele nascholingen gevolgd rond dit thema. Vorming en literatuur over zorgverbredende visie en methodieken kan versterkt worden. Wereldoriëntatie was wel een schoolprioriteit maar wat dit heeft betekend voor de klaspraktijk in de kleuterafdeling is onduidelijk. Het gebruik van de nieuwe, digitale agenda zullen de leerkrachten einde dit schooljaar evalueren.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen van Nederlands. Er is een breed aanbod waardoor alle domeinen van het leergebied aan bod komen. De verticale samenhang is gewaarborgd. Er is ruim aandacht voor een correct en juist taalgebruik. Klasoverstijgende initiatieven zorgen voor een zinvolle aanvulling.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De school hanteert eenzelfde onderwijsleerpakket voor de diverse leeftijdsgroepen dat doorgaans vrij strikt gevolgd wordt. Voor het eerste leerjaar is er een pakket dat focust op het aanvankelijk leesonderwijs en dat ook in gebruik is in de schakelklas. Daarnaast gebruiken sommige leerkrachten ook andere bronnen zoals artikelen uit tijdschriften, leesteksten uit NT2-methode, ...

Alle leerkrachten hanteren een agenda die echter verschilt van leerkracht tot leerkracht. Meestal zijn inhoud en doelstellingen vermeld en wordt verwezen naar het handboek of werkschrift. Differentiatievormen en evaluaties zijn in mindere mate aangegeven.

De school beschikt over een visietekst rond talenbeleid dat een weergave biedt van de huidige werking. Het leerkrachtenteam wil vooral werk maken van juiste en correcte (gesproken en geschreven) taaluitingen. Het consequent gebruik van het onderwijsleerpakket staat garant voor een brede aanpak van het leergebied

waardoor geen domeinen verwaarloosd worden. Een belangrijk accent ligt op spelling, (technisch en begrijpend) lezen en taalsystematiek. Het formele leren door middel van schools-technische taaltaken primeert vaak. Functioneel taalgebruik waarbij taal een middel is om zelfgekozen doelen te realiseren komt verhoudingsgewijs weinig aan bod. Het onthaalgesprek, dramatisaties, een mening formuleren, het beluisteren van een voorgelezen tekst, actua, conflictbesprekingen, ... zijn voorbeelden die een beroep doen op de mondelinge taalvaardigheid. Behalve het correct schrijven van woorden, zinnen en teksten komen ook enkele motiverende schrijftaken aan bod: een stripverhaal schrijven, zelf een einde bedenken bij een verhaal, een powerpoint maken, ... Ook schoonschrift krijgt aparte aandacht maar creatief schrijven kan nog aan belang winnen. In de klas wordt geregeld voorgelezen en er wordt ingezet op het correct, vlot en met intonatie lezen van teksten. Waardevolle extra-activiteiten vormen de jeugdboekenweek, de gedichtendag, het vertelfestival in samenwerking met diverse auteurs en buurtorganisaties, de kinder en jeugdjury, ... Klasintern kan lees- en schrijfplezier nog meer aandacht krijgen. De school beschikt over een goed uitgebouwde schoolbibliotheek aangestuurd door een gedreven vrijwilliger. Doel is 'ontlezing' tegen te gaan. Kleine groepen kinderen ontlenden boeken waarbij ze uitwisselen over het gelezene. De leerkracht neemt ook diverse leestesten af om het niveau van de leerlingen en hun evoluties te kunnen inschatten. Hij stelt ook nieuwe boeken voor in de klas. Dit waardevolle initiatief is nog niet grondig geëvalueerd en de overdracht van boekenpromotie en leesplezier richting klassen kan in een aantal groepen nog toenemen. Taalbeschouwing onder de vorm van taalsystematiek staat geregeld op het weekrooster. Daarnaast komen ook andere aspecten aan bod zoals figuurlijk taalgebruik of het analyseren van een folder naar zender, boodschap, bedoeling, ...

De verticale samenhang van de leerinhouden overheen de leeftijdsgroepen is gegarandeerd omwille van het onderwijsleerpakket. De horizontale samenhang overheen de leergebieden is in enige mate aanwezig bijvoorbeeld door het beluisteren van actua, het uitvoeren van dramatische verwerkingsvormen, het begrijpen van teksten uit wereldoriëntatie, ...

In toenemende mate zijn er ook gevarieerde en activerende werk- en groeperingsvormen aanwezig. Dit kan nog verder groeien.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In de klassen hangen diverse referentieplaten rond taalsystematiek, spelling en procesgericht taalonderwijs. In het klasbeeld is er ook aandacht voor schrijfrichting en letterbeeld. Naast de schoolbibliotheek zijn er ook in de klassen diverse leer- en ontwikkelingsmaterialen voorhanden: audio-visuele middelen, verschillende soorten borden, tijdschriften, (beeld)woordenboeken en poppenkasten dienen ter ondersteuning van het taalproces.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Bij het evalueren wordt het schriftelijk taalgebruik overgewaardeerd in verhouding tot het mondeling taalgebruik doordat de kwantitatief makkelijkst te scoren items ook frequenter geëvalueerd worden. Het gaat veelal om spelling, technisch lezen en leesbegrip. Voor het domein luisteren gebruiken de leerkrachten vaak vragen om het begrijpen van voorgelezen teksten te toetsen. De leerkrachten ervaren het evalueren van het domein spreken als moeilijker te beoordelen. Het gaat hier dan veelal om het presenteren van een gedicht, een gelezen boek, ... Om geschreven teksten te kunnen evalueren worden criteria op voorhand aangegeven: leestekens, zorgen voor een inleiding-midden-slot, ...

Begeleiding De dagdagelijkse werking en de methodegebonden toetsing geven de leerkrachten een goed beeld op de sterktes en zwaktes betreffende het leergebied Nederlands. Gestandaardiseerde testen helpen bij het vormen van niveaugroepen. Sommige leerkrachten hebben problemen bij het interpreteren van de resultaten en deze worden voornamelijk gebruikt voor het vormen van homogene niveaugroepen gericht op het verhelpen van het probleem en minder om de toegevoegde waarde van het onderwijsleerproces na te gaan. Het hoekenwerk in de derde graad is een mooi initiatief dat meer de diversiteit benut en kinderen leert 'samen' werken en leren ongeacht hun sterktes en groeipunten.

Leerbegeleiding De taalbadklas richt zich op het welbevinden, de taalstimulering en de integratie in de klas. Het gaat om twee groepen (onderbouw en bovenbouw) waarbij gewerkt wordt aan woordenschatuitbreiding, zinsbouw, rekentaal, ... De leerkracht beschikt over achtergrondinfo en een onderwijsleerpakket om dit inhoudelijk uit te werken. Zij heeft vorming gevolgd maar werkt nog niet met individuele werkplannen.

Beeldvorming

Zorg

Professionalisering De ontwikkeling van taalvaardigheid is een continu aandachtspunt voor elk teamlid. Het is in het recente verleden niet als vernieuwingsthema opgenomen. Een aantal leerkrachten kijkt uit naar nieuw onderwijsleerpakket dat beter zou aansluiten bij de noden en behoeften van de schoolpopulatie.

Deskundigheidsbevordering

Nascholingen

Interne expertise

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt in onvoldoende mate de eindtermen van wereldoriëntatie. Op schoolniveau zijn er nog te weinig garanties ten aanzien van een volledig en evenwichtig aanbod. Een aantal belangrijke, achterliggende pedagogisch-didactische principes komen onvoldoende aan bod. De aandacht voor dit leergebied kan nog toenemen op vlak van evaluatie en rapportering, planning en leerbegeleiding.

Curriculum In onderling overleg koos de lagere afdeling voor het gebruik van een onderwijsleerpakket in combinatie met tijdschriften. Het pakket werd door het schoolteam als dekkend beschouwd ten aanzien van de leerplandoelen. Sommige leerkrachten volgen het onderwijsleerpakket volledig en nauwgezet. Anderen laten sommige thema's vallen of voegen andere thema's toe die zij als zinvol beschouwen. Deze verscheidenheid in aanpak zonder enige vorm van bewaking zorgt ervoor dat hiaten, overlappingen of discontinuïteiten voorkomen.

Onderwijsaanbod De tijdschriften, website, lesfiches, synthesebladen en evaluatiebladen eigen aan het onderwijsleerpakket staan ter beschikking van de leerkracht. Hierdoor kunnen leerkrachten eigen accenten leggen.

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

Op vlak van planningsdocumenten zijn er verschillende uitwerkingen maar zij omvatten meestal het thema en bijhorende activiteiten, inhouden en/of onderwijsdoelen.

De weekroosters voorzien doorgaans voldoende lestijden voor dit leergebied maar in de praktijk krijgen deze in sommige groepen al eens een andere invulling waardoor er in de praktijk verschillen zijn in de tijdsinvestering ten aanzien van dit leergebied.

De verschillende domeinen komen aan bod maar niet altijd op evenwichtige wijze. Zo komt het domein techniek minder expliciet aan bod ondanks het zinvolle initiatief in samenwerking met een universiteit rond magnetisme en proefjes. Er is veel aandacht voor leren leren en vaak ook voor bronnengebruik:

atlassen, computer (bijvoorbeeld webpaden) en schoolbibliotheek. Ook in de lagere afdeling zien we veel aandacht voor de diverse educaties. Zo is er een gezondheidsbeleid en werken de collega's rond gezondheid en seksualiteit, tanden poetsen, Er is een kinderrechtenwandeling en een MOSwerking waarbij een gedreven MOS-juf nog over uitdagende plannen beschikt.

Er is enige horizontale samenhang tussen leerdomeinen en tussen leergebieden maar deze is relatief beperkt. De mate waarin de thema's leven in de klas is eveneens verschillend van klas tot klas. Er zijn ook goede voorbeelden merkbaar zoals de aanwezigheid van een thematafel. In sommige groepen ligt de klemtoon te eenzijdig op 'weten'. De wereldoriënterende activiteiten vernauwen er tot een les 'begrijpend lezen'.

De school levert inspanningen om gevarieerde werk- en groepeeringsvormen te integreren in de praktijk maar een aantal belangrijke didactische principes krijgen te weinig aandacht zoals zelf exploreren en experimenteren, zelf ontdekken en onderzoeken, de link met leef- en beleavingswereld van de kinderen, ... Meerdere klassen organiseren degelijk uitgewerkte leeruitstappen zoals een seizoenswandeling, leerbezoeken aan de kinderboerderij, de stad, musea, de volkssterrenwacht, een universiteit, het beroepenhuis of het vredeshuis. De smartboards in de derde graad worden goed ingezet om inhouden te illustreren.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Tijds- en ruimtekaders hangen zichtbaar in de diverse klaslokalen waardoor leerkrachten ernaar verwijzen tijdens de lessen. De verticale samenhang en vooral het dynamisch gebruik ervan zijn voor verbetering vatbaar. Sommige groepen beschikken over vergrootglazen, schepjes, potjes, ... en hier en daar is er een 'werkkoffer' en/of een 'techniekbox' beschikbaar. Algemeen beschouwd kunnen heel wat groepen verrijkt worden met materialen die onderzoek en technische realisaties aanmoedigen. Een omgevingsboek dat een zicht biedt op buurtgebonden activiteiten, plaatsen en personen die het onderwijsaanbod kunnen verlevendigen ontbreekt. Visuele weergaves zijn beschikbaar via computer, beamer, cd-roms, schoolbibliotheek, beeldbank, schooltelevisie, tijdschriften, kaarten, ... Voor de leerlingen uit de derde graad wordt de computerruimte gebruikt om zoekopdrachten in het kader van het lopende WO-thema uit te voeren.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De evaluatie van wereldoriëntatie kan doordachter. Dit gebeurt meestal aan de hand van de beschikbare toetsen uit het onderwijsleerpakket. Sommige leerkrachten maken aangepaste toetsen afhankelijk van wat aan bod kwam. Het gaat grotendeels over gesloten vragen (zoek wat past, waar of niet waar, ...) waarbij wereldoriënterende vaardigheden in mindere mate worden geëvalueerd. In het 'doelen'rapport verschijnt vaak het thema zonder concretisering of doelenselectie. In sommige gevallen ontbreekt het leergebied op de rapporten.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Er is weinig zicht op sterktes/zwaktes met betrekking tot dit leergebied. Leerkrachten hebben dankzij het onderwijsleerpakket wel een zicht op de terugkerende thema's. Wereldoriëntatie komt weinig ter sprake in het zorgverhaal ook niet als hefboom. Het deficitdenken (wat kan fout gaan?) staat sterk op de voorgrond.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

In het recente verleden was dit leergebied een prioriteit. Dit resulteerde in het implementeren van een nieuw onderwijsleerpakket. Leerkrachten volgen individuele nascholingen, bijvoorbeeld rond MOS.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	neen
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR	ja

personeelsformatie)	
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

4.2.1 Leerbegeleiding

Motivering

Er is een zorgvisie verankerd in het pedagogisch project die de zorgwerking verduidelijkt. De school heeft haar zorgwerking gestructureerd door gebruik van diverse zorgniveaus, zorgprocedures en zorginstrumenten. Met het oog op een overdracht binnen de zorgwerking worden op school- en klasniveau momenteel geen grootse veranderingen nagestreefd. De overdracht gebeurt hoofdzakelijk door middel van de praktische samenwerking en afstemming bij het aanpakken van zorgvragen. De wijzigingen situeren zich dan ook vooral op leerlingenniveau waarbij men eventuele problemen zo snel mogelijk wil aanpakken. De doelgerichtheid van deze aanpak is voor verbetering vatbaar.

Belangrijk in het zorgbeleid zijn de diverse overlegstructuren gericht op ondersteuning. De belangrijkste zijn het overleg tussen zorg- en klasleerkracht (zorgvragen binnen de klas), het multidisciplinair overleg (gericht op de gehele klas) en het zorgteam (gericht op de risicoleerlingen). De bedoeling, procedure, instrumenten, aanwezig en frequentie van deze overlevormen zijn uitgeschreven.

De zorgcoördinatoren zijn vooral werkzaam op schoolniveau en doen hoofdzakelijk coördinerend werk: organisatie en aanwezigheid op diverse vormen van overleg (ook met externen), het afnemen, interpreteren en bespreken van testen, oriëntering naar andere scholen, het aanvullen van het leerlingvolgsysteem, ... Zij maken samen met de brugfiguur en de directeur deel uit van het zorgteam waarop individuele zorgvragen van leerlingen worden besproken. Het is nog geen gewoonte dat de klasleerkracht als eerste verantwoordelijke hierop telkens aanwezig is. Indien nodig wordt de klastitularis uitgenodigd. De klasleerkracht heeft wel een input via de aanmeldingsfiche. De zorgcoördinatoren zijn momenteel minder betrokken bij de klaspraktijk en het versterken van leerkrachtvaardigheden op klasniveau. Bij het multidisciplinair overleg zijn de klasleerkrachten wel betrokken en er is ook een overleg met de bijzondere leermeester lichamelijke opvoeding.

Het leerlingvolgsysteem geeft informatie over het schoolverloop en bevat gegevens uit observaties, toetsen en testen. Bevindingen uit overleg (MDO, oudercontact, ...) worden er bijgehouden en soms zijn er verdiepende analyselijsten in gebruik om beter zicht te krijgen op het probleem.

Er zijn zorgleerkrachten werkzaam die het organiseren van niveaugroepen voor wiskunde en Nederlands mogelijk maken. Dit is hoofdzakelijk een klasexterne aangelegenheid waarbij de klemtoon ligt op het ondersteunen van homogene niveaugroepen. Binnen de school zijn er evenwel verschillen in toepassing. Binnen de jongere leeftijdsgroepen van de lagere afdeling gaat het om meer stabiele groepen (de zogenaamde tussenklassen die terugplooien op de kernleerstof) terwijl er meer flexibele toepassingen (meer variatie in de samenstelling van de groepen en afhankelijk van de inhoud) plaatsvinden binnen de oudere leeftijdsgroepen om ongewenste neveneffecten op vlak van stigmatisering en zelfbeeld te vermijden. Dit vraagt een intensere vorm van overleg en samenwerking. De uren extra-zorg in het lager wil de school flexibeler inzetten maar ook hier zien we overwegend remediëring in homogene groepen. In de kleuterschool wordt bij de oudsten veelal klasextern gewerkt terwijl dit meer klasintern is voor de jongsten. De zorgjuf stemt hierbij wel af op het thema dat in de klas op de voorgrond staat en werkt rond taal,

denken, wiskundige initiatie, motoriek, ... In de klas gaat het onder meer om observeren in de klas, voorbereidend schrijven, ondersteuning bij gewoontevorming, ... De mogelijkheden die de aanwezigheid van de zorgjuf in een klas mogelijk maakt, kunnen nog verder onderzocht en uitgewerkt worden. De evaluatie van de eigen activiteiten in het observatieschrift en het wekelijks overleg tussen de zorgjuf en de klasjuf verhogen de kwaliteit van de ondersteuning.

De school levert heel wat inspanningen om eventuele drempels tussen niveaus en scholen zo laag mogelijk te houden. Er zijn wisseldagen en overgangsgesprekken als samenwerkingsvormen tussen kleuter en lager. Ook naar het gepast ondersteunen en oriënteren van kinderen richting secundair onderwijs gebeuren heel wat acties zoals kennis maken met scholen en beroepen.

In de school zijn diverse sporen van sociaal-emotionele vorming (omgaan met gevoelens en conflicten, goed-maak-bank, pesten, dag van respect, vredesweek, axenroos, leerlingenraad) en leren leren terug te vinden. Vermeldingswaardig zijn zeker de huistaakbegeleiding georganiseerd door de school en het samenwerkingsproject met de Universiteit Gent rond leren leren in de derde graad.

De school werkt laagdrempelig naar ouders door in te zetten op communicatie en samenwerking. Zo is er een schriftelijke communicatie via brochure, schoolreglement, schoolkrant, blogs, ... naast de vele contactmomenten onder de vorm van oudercontacten, openklasdagen, infoavonden, schoolpoortcontacten via brugfiguur, ...

De school neemt deel aan het project Brede School Brugse Poort waarbij diverse scholen in samenwerking met lokale sociaal-culturele partners, sportorganisaties, ... een brede leer- en leefomgeving willen creëren met het oog op het vergroten van de ontwikkelingskansen van de kinderen.

Op school is eveneens een brugfiguur werkzaam die de afstemming met ouders en buurtpartners optimaliseert.

De schakelklas is een tussengroep tussen derde kleuter en eerste leerjaar. Een groep kinderen krijgt er eerst een meer speelse aanpak en later op het schooljaar een meer schoolse, op instructie- en taakgerichte aanpak. Deze kinderen kunnen pas het daaropvolgende schooljaar het eerste leerjaar aanvatten. De leerkracht maakt vooral werk van het stimuleren van een meer taakgerichte werkhouding en biedt hen hiervoor voldoende structuur.

De school richt een taalbadklas in voor anderstalige nieuwkomers waarbij met drie groepen (oudste kleuters, onderbouw lager en bovenbouw lager) apart wordt gewerkt. Voor de resterende tijd worden deze kinderen opgevangen in de reguliere klas. De leerkracht anderstalige nieuwkomers beschikt over een tekst waarin visie en werking staan uitgeschreven. Om zich verder te bekwamen maakt zij deel uit van een collegagroep. Zij brengt de beginsituatie in kaart en begeleidt procesgericht. Het gaat echter nog niet om een doelgerichte en planmatige aanpak. Er is geen individueel werkplan zoals de omzendbrief voor het onthaal van anderstalige nieuwkomers voorschrijft. De evaluatie gebeurt op basis van algemene doelen en het scoren van werk- en leefhoudingen op een vierpuntschaal die voor alle leeftijdsgroepen dezelfde zijn. Bij de kleuters gaat het vooral om woordenschat en welbevinden waarbij aangesloten wordt bij het lopende thema in de kleuterklas. In de lagere afdeling wordt gebruik gemaakt van een onderwijsleerpakket met aparte thema's en specifieke methodiek. In de bovenbouw is er ook aandacht voor rekentaal en is het aantal lestijden (vier voormiddagen) die ze apart doorbrengen aanzienlijk. Dit heeft als gevolg dat deze leerlingen meteen ook een jaar zullen moeten overzitten. De uitstappen, samenwerking met schakelklas via peter/meterschap, het bekijken en nabespreken van actua, speelse talige werkvormen, ... zorgen voor gemotiveerde momenten die taal ontlokken.

Positief is de inzet ten aanzien van het leefklimaat onder meer via een positieve leerkracht-leerling relatie, ouderbetrokkenheid en buurtgerichte activiteiten. De geregelde evaluatie zorgt ervoor dat het team kort op de bal kan spelen. De alertheid ten aanzien van een te eenzijdige benadering met zittenblijven en homogene niveau groepen tot gevolg kan echter verhoogd worden. Hedendaagse en door praktijk en onderzoek ondersteunde methodieken (preteaching bijvoorbeeld) dienen meer overwogen te worden. Vormen van klasinterne differentiatie in kleine, heterogene groepen onder de vorm van coöperatief leren of peertutoring komen weinig voor.

De school toont aan dat zij arbeids- en tijdsintensief omgaat met zorgvraagstuk. Aangezien zij weinig doel- en planmatig te werk gaat is het moeilijk om de werking te evalueren.

Bovendien wordt minder deelgenomen aan gestandaardiseerde testen en is het gebruik van analyse- en

diagnoselijsten gedaald.

Vormen van zelfevaluatie komen geregeld voor. Zo werd in het verleden een SWOT-bevraging uitgevoerd rond zorg om elkaars kwaliteiten en gevoeligheden beter te leren kennen. Ook de niveaugroepen werden enkele jaren geleden geëvalueerd.

Recentelijk werd het aanmeldingsformulier aangepast door de positieve elementen meer vooraan te plaatsen. Het zorgteam wil de principes van het handelingsgericht werken meer ingang laten vinden in de school. Daarnaast willen de zorgcoördinatoren ook graag dichterbij de klaspraktijk werken.

Andere geplande vernieuwingsactiviteiten zijn onder meer het digitaliseren van het leerlingvolgsysteem en de vernieuwde AVI-werking.

Teamleden volgen individueel tal van nascholingen die verband houden met zorgverbreding zoals verbondenheid, conflicthantering, mindfulness, gevoelens, kindermishandeling, werken aan een krachtige leeromgeving, overgang kleuter-lager, ...

4.3 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

4.3.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

De school beschikt nog niet over een visie op haar evaluatiepraktijk. Het evaluatieproces is momenteel vooral gericht op rapportering en niveaubepaling. Deze gegevens geven onder meer vulling aan het MDO, het zorgteam, de overgangsgesprekken en de oudercontacten. Een belangrijk doel is het bieden van gerichte ondersteuning naar uitvallers onder meer door hen toe te wijzen aan niveaugroepen. Deze gegevens worden minder gebruikt om evoluties van leerlingen of leerlingengroepen in kaart te brengen en zo doelen te stellen of toegevoegde waarde te onderzoeken.

Gegevens uit observaties, toetsen en testen worden aangewend om een beeld te krijgen op de ontwikkeling en leerprestaties van de kinderen.

Het leerlingvolgsysteem op niveau van het kleuteronderwijs is breed uitgewerkt en alle ontwikkelingsdomeinen komen aan bod. Het leerlingvolgsysteem in het lager is minder breed en omvat momenteel vooral resultaten op methodegebonden toetsen die grotere gehelen omvatten voor taal en wiskunde met vermelding van percentages. Het gebruik van gestandaardiseerde testen is verminderd. Het rapport bestaat uit een doelstellingen- en een attituderapport. Het doelstellingenrapport bevat hoofdzakelijk punten en procenten. Het attituderapport geeft aan in welke mate een werk- en leefhouding al dan niet beheerst is. Voor anderstalige nieuwkomers zijn deze gegevens omgezet in pictogrammen. De term 'doelstellingen'rapport is soms misleidend omdat niet steeds een doelstelling wordt aangegeven. Voor Nederlands gaat het vaak om de meer schools-technische aspecten en is het luik schriftelijke taalvaardigheid aanzienlijk sterker vertegenwoordigd in vergelijking tot mondelinge taalvaardigheid. Wiskunde omvat alle domeinen. Bij muzische vorming krijgt vooral beeldende en daarnaast ook muzikale en talige expressie aandacht en wordt een vierpuntenschaal gebruikt. Voor wereldoriëntatie is niet altijd duidelijk wat precies geëvalueerd wordt en soms wordt enkel het thema vermeld. Lichamelijke opvoeding komt eveneens aan bod onder de vorm van de rubrieken turnen en zwemmen. Terwijl voor de leergebieden wiskunde en Nederlands meer aandacht is voor de diverse onderliggende domeinen is dit minder het geval voor wereldoriëntatie en muzische. Hier treffen we vaak algemenere formuleringen aan. Evaluatie van het leergebied Frans gaat voornamelijk over woordenschat, grammatica en vaardigheden. Sociale en emotionele vaardigheden zitten ten dele vervat in het attituderapport. Ook inzake de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor leren leren zijn sporen terug te vinden wat nog niet het geval is voor ICT-vaardigheden. Globaal genomen is er veel aandacht voor kennis en leef- en werkhoudingen en in mindere mate voor vaardigheden.

De evaluatiekolom in de agenda biedt mogelijkheden tot het evalueren van het product en proces maar wordt zelden ingevuld.

De school slaagt erin om een beeld te krijgen/geven van de leerprestaties van de kinderen en om hierop haar remediëringsactiviteiten af te stemmen.

Het schoolteam wil haar rapport herbekijken als opstart om haar gehele evaluatiepraktijk te onderzoeken en eventueel bij te sturen. De school beschikt over een basistekst over evalueren in de basisschool als achtergrond.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het team ervaart leiderschapsstijl op de school als democratisch en mensgericht. Participatie en inspraak zijn mogelijk en er heerst een open sfeer en overlegcultuur. De directeur heeft vooral ingezet op de samenwerking en het welzijn van alle schoolbetrokkenen. Zij wil een teamgeest creëren en heeft hiertoe een beleidsteam opgericht en een aantal specifieke taken/opdrachten verdeeld overheen het team zoals netheid speelplaats, Boomhutgazetten, leraarslokaal, MOS, uitdelen tijdschriften, ... Verder zijn er ook een aantal werkgroepen geïnstalleerd. De directeur houdt toezicht op de agenda's en houdt klasbezoeken en functioneringsgesprekken. De leerkrachten worden ook bevraagd op hun sterktes (stoefblad). Naar de toekomst wil zij verder werk maken van communicatievaardigheden, coaching en het opvolgen van pedagogisch-didactische items.

De schoolvisie leeft op school en wordt ernstig genomen door de collega's. Het geregeld bespreken en verdiepen van deze visietekst tijdens een personeelsvergadering houdt de tekst levendig en actueel. De visie maakt duidelijk dat de school meer wil doen dan onderwijs aanbieden. Zij werkt ook aan opvoeding. Zij wil respectvol om gaan met de aanwezige diversiteit op diverse terreinen.

Er zijn diverse vormen van overleg voorzien: Raad van Bestuur, het overleg met de directies van de scholengemeenschap, beleidsteam, zorgteam, overleg tussen zorg- en klasleerkracht, werkgroepen, de personeelsvergadering, het oudercomité, de leerlingenraad, ... De werking is uitgeschreven op vlak van verloop, deelnemers, frequentie en doelen. Een open en democratische overlegcultuur overheerst maar het komt ook voor dat de directie zelf beslissingen neemt. De personeelsvergaderingen verlopen afwisselend gemeenschappelijk en opgesplitst per onderwijsniveau. Alhoewel er ook inhoudelijke thema's geagendeerd staan ligt het accent meer op organiseren en regelen dan op leren van en met elkaar. Het beleidsteam wil beleidsmatig ondersteunen, pedagogisch-didactische initiatieven ontwikkelen en pedagogische conferenties en personeelsvergaderingen voorbereiden.

De school geeft vorm aan de aanvangsbegeleiding van nieuwe collega's door hen info ter beschikking te stellen en vooral door de ondersteuning van collega's, directie en zorgcoördinatoren. Alle leerkrachten worden aangespoord om nascholing te volgen. De vooropgestelde nascholing wordt meestal gelinkt aan de prioriteiten maar soms ook aan de noden van de leerkracht zelf. Zij worden geregeld bevraagd naar positieve punten en werkpunten. Een inventaris aan teamgerichte en individuele nascholingen is terug te vinden in het nascholingsplan. De teamleden volgen geregeld nascholingen maar het gericht leren van en met elkaar kan nog verder toenemen. De opvolging gebeurt door nazicht van agenda's, klasbezoeken en functioneringsgesprekken. De directeur maakt deel uit van een collegagroep directies en volgt nascholingen. Algemeen genomen kan het opvolgen van vernieuwingen tot op de klasvloer het rendement verder verhogen. Omwille van het gevolgde traject voor het leergebied wereldoriëntatie en de voorzichtige resultaten tot op de klasvloer is de onderwijsinspectie van oordeel dat de school over voldoende beleidskracht beschikt om het tekort voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling op korte termijn zelf weg te werken.

De school wil haar taalopvoeding als middel tot kansengelijkheid benutten. Zij slaagt hier ten dele in door heel wat uren die kunnen beschouwd worden voor het voeren van een talenbeleid te verweven in het totale zorgpakket. Ondanks de vele inspanningen blijven voor heel wat leerlingen de taalproblemen bijzonder groot. De school kan prat gaan op een positief en open integratiebeleid. Dit heeft ze te danken aan onder meer de hoge leerkrachtenbetrokkenheid en de sterke ondersteuning van de brugfiguur. Ondanks enkele bijzonder waardevolle initiatieven op klas- en schoolniveau en de sterke aandacht voor boekpromotie straalt de school nog niet in alle groepen een rijke en talige omgeving uit. Hoewel de school getuigt van een groeiend bewustzijn voor haar talenbeleid kan zij vanuit een sterke visie voor dit beleid beslist doelgerichter te werk gaan om de leerlingen verder tot ontwikkelen te laten komen.

Het SES-beleid (sociaal economische status) gebeurt sterk geïntegreerd. De school kent de context- en inputgegevens en de noden van haar doelpubliek. Uit het verleden werden operationele doelen vooropgesteld om de gelijke onderwijskansen van alle leerlingen en in het bijzonder de leerlingen die SES-lestijden genereren te bevorderen. Dit leidde tot een gerichte keuze van doelen en ondersteuningsacties die aansluiten bij de noden en behoeften van de leerlingeninstroom. Alle teamleden werken eraan mee met als resultaat een veilig leer- en leefklimaat voor de leerlingen met hoge aandacht voor verschillende sociale-en emotionele basisvoorwaarden om tot leren te komen. De evaluaties gaan na of de doelstellingen worden bereikt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- KLEUTERAFDELING
- De aandacht voor een geborgen en veilig school- en klasklimaat.
- De samenhang tussen ontwikkelingsdomeinen en tussen leergebieden.
- De grondige uitwerking van de planning van de thema's met bijzondere aandacht voor wereldoriëntatie.
- De doelgerichte uitwerking van de thema's.
- De vele taalgebruikssituaties tijdens de thema's, de dagelijkse routines en de vrije en geleide werktijden.
- LAGERE AFDELING
- De aandacht voor de verticale samenhang overheen de leeftijdsgroepen voor Nederlands.
- Participatie aan waardevolle klasoverschrijdende activiteiten zoals jeugdboekenweek, gedichtendag, vertelfestival, ...
- Het accent op taalvaardigheid binnen het zorgverhaal.
- De stimulansen vanuit de schoolbibliotheek.
- De aandacht voor diverse educaties zoals gezondheid en milieu.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De algehele aandacht voor het sociaal-emotioneel welzijn van alle betrokkenen.
- De evaluatie van en rapportering over leef- en werkhoudingen.
- Het pictogramgebruik voor rapportering naar anderstaligen.
- De verbindende en ontwikkelingsbevorderende acties op niveau van ouders en buurt onder stimulans van de brugfiguur en het project brede school.
- De aandacht voor sociaal-emotionele thema's, huistaakbegeleiding en leren leren.
- De frequente evaluatie gevolgd door ondersteuning en remediëring.
- De tijds- en arbeidsintensieve zorgondersteuning aangeboden door het gehele team.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het democratisch en participatief beleid dat ruimte biedt.
- De gestructureerde schoolwerking en schoolorganisatie onder meer via verschillende overlegvormen: beleidsteam, werkgroepen, zorgteam, ...
- De gedragen en geïmplementeerde schoolvisie.
- De aandacht voor professionalisering van teamleden.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- KLEUTERAFDELING
- Het ongelijke gebruik van de planningsdocumenten wegwerken.
- Een woordenschatbeleid uitwerken.
- Een variatie aan klasinterne werkvormen gebruiken die geënt is op een hedendaagse visie en rekening houdt met de schoolpopulatie.
- De verticale samenhang verder uitbouwen.
- Een doelgerichte en planmatige aanpak voorzien voor kleuters die uitvallen voor taalvaardigheid.
- De klasinrichting en het materialenaanbod verder laten groeien richting rijke taalomgeving.
- LAGERE AFDELING
- Het functioneel en creatief taalgebruik meer op de voorgrond plaatsen als tegenwicht tegen schools-technische aanpak.
- Het lees- en schrijfplezier verder uitbouwen in de klassen.
- Het evenwicht en de volledigheid van het aanbod van wereldoriëntatie in sommige groepen beter bewaken.

- Belangrijke pedagogisch-didactische principes onderliggend aan het leerplan en de eindtermen van wereldoriëntatie meer op de voorgrond plaatsen.
- De evaluatie en rapportering van wereldoriëntatie doordachter uitwerken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een brede en doelgerichte evaluatie voor wereldoriëntatie en muzische vorming uitbouwen.
- Alle leergebiedoverschrijdende eindtermen evalueren.
- De effectiviteit van homogene niveaugroepen onderzoeken en nakijken in welke mate methodieken en groeperingsvormen die meer ruimte laten voor het omgaan met diversiteit binnen de groep een bijdrage kunnen leveren.
- Een beleid ten aanzien van zittenblijven ontwikkelen.
- De aanpak van zorgvragen meer planmatig en doelgericht uitwerken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Investeren in communicatievaardigheden en het coachen en opvolgen van vernieuwingspunten.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling voor Nederlands een aanbod voorzien conform de inhoud en visie van de corresponderende leerplannen met het oog op het nastreven van de ontwikkelingsdoelen.

Wat betreft de regelgeving

- Individuele werkplannen voor anderstalige nieuwkomers ontwikkelen conform de omzendbrief BaO/2006/03.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **lager onderwijs**.

BEPERKT GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs**
omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
Nederlands

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 16-05-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:
De school beschikt niet over individuele werkplannen voor anderstalige nieuwkomers conform de omzendbrief onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers BaO/2006/03.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 16-05-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Jan Devos de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	